

Sygn. akt III KK 471/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Roman Sądej

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie skazanego W. B.,

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 stycznia 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 31 sierpnia 2015 r., utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w G.

z dnia 23 kwietnia 2015 r.,

1) uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej utrzymania w mocy pkt I, II, V oraz VI wyroku łącznego Sądu Rejonowego z dnia 23 kwietnia 2015 r.;

2) uchyla pkt I, II, V oraz VI wyroku łącznego Sądu Rejonowego z dnia 23 kwietnia 2015 r., i w tym zakresie przekazuje sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy, po rozpoznaniu wniosku W. B., wyrokiem łącznym z dnia 23 kwietnia 2015 r., (sygn. akt II K 1276/14), obejmującego kary wymierzone następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego z dnia 25 czerwca 2010 r. w sprawie II K 281/10 za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. popełnionych w okresie od 6 listopada 2009 r. do 12 listopada 2009 r., od 23 listopada 2009 r. do 24 listopada 2009 r., w dniu 23 listopada 2009 r. oraz w dniu 5 grudnia 2009 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby; postanowieniem z dnia 16 lutego 2012 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary,
2. Sądu Rejonowego z dnia 20 sierpnia 2010 r. w sprawie II K 634/10 za przestępstwo z art. 278 § 1 k. k. popełnione w dniu 19 lutego 2010 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby oraz karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych po 10 złotych każda; postanowieniem z dnia 16 lutego 2012 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary,
3. Sądu Rejonowego z dnia 16 maja 2011 r. w sprawie II K 1685/10 za przestępstwo z art. 278 k.k. popełnione w dniu 2 sierpnia 2010 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby oraz karę grzywny w wymiarze 280 stawek dziennych po 20 złotych każda; postanowieniem z dnia 16 października 2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary,
4. Sadu Rejonowego z dnia 1 czerwca 2011 r. w sprawie II K 329/11 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 3/4 listopada 2010 r. do 17 listopada 2010 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
5. Sądu Rejonowego z dnia 6 czerwca 2011 r. w sprawie II K 476/10 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione w dniu 2/3 lutego 2011 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
6. Sądu Rejonowego z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie o sygnaturze akt II K 1679/10 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione w dniu 22 września 2010 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 10 złotych każda,

7. Sądu Rejonowego z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie II K 1268/10 za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. popełnionych w dniach od 21 do 22 lipca 2010 r., w dniach 5 i 6 września 2010 r. oraz w dniu 13 września 2010 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 4 lat próby; postanowieniem z dnia 16 października 2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary,
8. Sądu Rejonowego z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie II K 642/11 za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. popełnionych w dniu 4 marca 2011r. oraz w dniach 22 i 23 marca 2011 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
9. Sądu Rejonowego z dnia 10 sierpnia 2011 r. w sprawie II K 762/11 za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. popełnionych z 20 na 21 grudnia 2009 r., w okresie od 24 do 28 grudnia 2009 r., oraz z 30 na 31 grudnia 2009 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych po 10 złotych każda; postanowieniem 16 października 2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary,
10. Sądu Rejonowego z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie II K 498/11 za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. popełnione w dniu 3 stycznia 2011 r. na karę jednego roku pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. popełnione w dniu 9 kwietnia 2010 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych po 10 złotych każda, kary jednostkowe pozbawienia wolności połączono i orzeczono karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł:
 - I. przy zastosowaniu art. 91 § 2 k.k., na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 569 § 1 k.p.k. oraz art. 570 k.p.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach:
 - a) Sądu Rejonowego z dnia 25 czerwca 2010 r. w sprawie II K 281/10,
 - b) Sądu Rejonowego z dnia 20 sierpnia 2010 r. w sprawie II K 634/10,
 - c) Sądu Rejonowego z dnia 10 sierpnia 2011 r. w sprawie II K 762/11 oraz
 - d) w punkcie II sentencji wyroku Sądu Rejonowego z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie o sygnaturze akt II K 498/11

i jako karę łączną wymierzył skazanemu W. B. karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

II. przy zastosowaniu art.91 § 2 k.k., na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 569 § 1 k.p.k., art. 570 k.p.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach:

- a) Sądu Rejonowego z dnia 16 maja 2011 r. w sprawie II K 1685/10,
- b) Sądu Rejonowego z dnia 1 czerwca 2011 r. w sprawie II K 329/11,
- c) Sądu Rejonowego z dnia 6 czerwca 2011r. w sprawie II K 476/11,
- d) Sądu Rejonowego z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie II K 1679/10,
- e) Sądu Rejonowego z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie II K 1268/10,
- f) Sądu Rejonowego z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie II K 642/11 oraz
- g) w punkcie I sentencji wyroku Sądu Rejonowego z dnia 8 listopada 2011 roku w sprawie II K 498/11

i jako karę łączną wymierzył skazanemu karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

III. przy zastosowaniu art. 91 § 2 k.k., na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k., art. 569 § 1 k.p.k. i art. 570 k.p.k. połączył jednostkowe kary grzywny orzeczone w wyrokach:

- a) Sądu Rejonowego z dnia 20 sierpnia 2010 r. w sprawie II K 634/10,
- b) Sądu Rejonowego z dnia 16 maja 2011 r. w sprawie II K 1685/10,
- c) Sądu Rejonowego z dnia 10 sierpnia 2011 r. w sprawie II K 762/11 oraz
- d) w punkcie II sentencji wyroku Sądu Rejonowego z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie II K 498/11

i jako karę łączną wymierzył skazanemu W. B. karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych po 10 złotych każda,

IV. w pozostałym zakresie orzeczenia zawarte w wyrokach ulegających połączeniu miały podlegać odrębnemu wykonaniu,

V. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie I sentencji wyroku zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 762/11 Sądu Rejonowego w dniu 5 stycznia 2010r. ,

VI. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie II sentencji wyroku zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 1685/10 Sądu Rejonowego w dniu 15 października 2010 r., okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 476/11 Sądu Rejonowego w dniu 21 lutego 2011 r. oraz okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 642/11 Sądu Rejonowego w dniu 5 kwietnia 2011 r.,

Orzeczenie zawierało także rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 31 sierpnia 2015 r. (sygn. akt V Ka 652/15) utrzymał wyrok łączny z dnia 23 kwietnia 2015 r. (sygn. akt II K 1276/14) w mocy.

Od powyższego prawomocnego rozstrzygnięcia kasację na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu rozstrzygnięciu rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. polegające na nienależytym rozważeniu zarzutów zawartych w apelacji skazanego i utrzymaniu wyroku sądu I instancji w mocy wydanego z naruszeniem przepisów prawa karnego procesowego – art. 607e § 1 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.k., polegające na połączeniu kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego z dnia 16 maja 2011 r. w sprawie II K 1685/10, z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie II K 1268/10 oraz z dnia 10 sierpnia 2011 r. w sprawie II K 762/11 z innymi karami jednostkowymi pozbawienia wolności i orzeczeniu dwóch węzłów kar łącznych, pomimo tego, że podstawę przekazania do Polski W. B., w wyniku wykonania ENA, nie stanowiły powyższe skazania, a skazany nie zrzekł się prawa specjalności, w konsekwencji czego, zdaniem Prokuratora Generalnego, brak było warunków do połączenia skazań w wymienionych sprawach.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie utrzymania w mocy wyroku Sądu Rejonowego z dnia 23 kwietnia 2015 r. (sygn. akt II K 1276/14) w przedmiocie połączenia jednostkowych kar pozbawienia wolności węzłami kary łącznej oraz zaliczenia okresów rzeczywistego pozbawienia wolności na ich poczet oraz uchylenie w tym

zakresie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna w stopniu oczywistym.

Analiza akt sprawy wskazuje, że Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013 r., wydał europejski, nakaz aresztowania (ENA) wobec W. B., który obejmował dziewięć przestępstw, za które tenże został skazany. Jednak wydany ENA nie obejmował przestępstw, za które W. B. został skazany wyrokami Sądu Rejonowego:

- a) z dnia 16 maja 2011 (sygn. akt II K 1685/10),
- b) z dnia 29 marca 2011 r. (sygn. akt K 1268/10),
- c) z dnia 10 sierpnia 2011 r. (sygn. akt II K 762/11).

W dniu 3 września 2014 r. W. B. został przekazany z Londynu (Wielka Brytania) do Polski na podstawie wskazanego ENA. Ponadto, w toku postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, skazany nie zrzekł się prawa do korzystania z zasady specjalności.

Odwołując się do stosownych regulacji rozdziału 65a k.p.k. wskazać należy, że wobec jasnego brzmienia przepisu art. 607e § 1 k.p.k., osoby przekazanej w wyniku wykonania ENA nie można ścigać za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, ani wykonać orzeczonych wobec niej za te przestępstwa kar pozbawienia wolności. Kodeks dopuszcza enumeratywnie wyliczone wyjątki od tego zakazu, z których, w kontekście niniejszej sprawy, istotne znaczenie ma ten mówiący o możliwości zrzeczenia się przez osobę ściąganą prawa wskazanego w omawianym przepisie. Tzw. zasada specjalności, w której mowa w art. 607e § 1 k.p.k., stanowi ujemną przesłankę wykonania orzeczeń, które nie stanowiły podstawy przekazania. Kodeks nie różnicuje tym samym rodzajów kar, jakie nie mogą zostać wykonane w stosunku do przekazanego. Oznacza to, że chodzi także o specyficzną sytuację wydania wyroku łącznego obejmującego kary pozbawienia wolności z wyroków nieobjętych ENA. Stanowisko to jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. wyrok z dnia 20 stycznia 2015 r., III KK 369/14: *„w wyroku łącznym nie podlega połączeniu kara pozbawienia wolności, której nie można wykonać w wypadku przekazania osoby ściganej europejskim*

nakazem aresztowania, gdy podstawą wydania nie było wykonanie tej kary, a skazany nie zrzekł się prawa do korzystania z zasady specjalności (art. 607e § 1 i 3 pkt 7 k.p.k.).”). Przyjęcie poglądu odmiennego prowadziłoby, na co słusznie wskazuje Prokurator Generalny, do obejścia przepisu art. 607e § 1 k.p.k. i zniweczenia jego ratio legis.

Podkreślić wypada, że apelujący podniósł naruszenie art. 607e § 1 k.p.k. w zw. z art. 569 k.p.k. sygnalizując brak wystąpienia wyjątku od zasady specjalności. Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku wprawdzie zauważył swój błąd polegający na naruszeniu art. 433 k.p.k. w zakresie staranności kontroli apelacyjnej, jednak z oczywistych względów nie mógł dokonać reasumpcji wydanego wyroku.

Wobec powyższego należało orzec, jak w sentencji.

kc